

Propozycja szczegółowych kryteriów oceniania w klasie 4
sporządzona na podstawie programu nauczania historii *Podróże w czasie*
opracowanego na potrzeby podręcznika do historii
***Podróże w czasie* autorstwa Tomasza Małkowskiego**

1. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie potrafi wyjaśnić, czym jest historia i czym zajmuje się historia,
- nie opanował zasad pozwalających określić wiek wydarzenia,
- nie opanował podstawowego podziału źródeł historycznych i nie potrafi wskazać przykładów źródeł historycznych,
- nie potrafi posługiwać się mapą historyczną,
- nie zna polskich symboli państwowych,
- nie potrafi wymienić regionów Polski na podstawie mapy, nie potrafi podać nazwy regionu, w którym mieszka,
- nie zna pojęć związanych z genealogią,
- nie odróżnia wydarzeń historycznych od legendarnych,
- nie zapamiętał żadnych wymaganych dat,
- nie rozumie żadnych pojęć związanych z omawianym okresem w dziejach,
- nie zapamiętał żadnych postaci związanych z omawianym okresem w dziejach,
- nie potrafi wskazać na mapie lokalizacji cywilizacji starożytnych,
- nie potrafi podać żadnych informacji na temat organizacji państwa w starożytnym Egipcie, starożytnych Atenach i starożytnym Rzymie,
- nie potrafi podać żadnych informacji na temat organizacji społeczeństw w starożytnym Egipcie, starożytnych Atenach i starożytnym Rzymie,
- nie potrafi podać żadnych informacji na temat wierzeń starożytnych Egipcjan, Ateńczyków, Rzymian i Żydów,
- nie zna osiągnięć cywilizacji starożytnego Egiptu, starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu,
- nie zna podstawowych faktów związanych z powstaniem chrześcijaństwa.

2. Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- wyjaśnia, czym jest historia i czym się zajmują historycy,
- rozumie pojęcia określające różne odcinki czasu (rok, wiek, tysiąclecie),
- potrafi z pomocą nauczyciela określić wiek wydarzenia na podstawie daty rocznej,
- potrafi odczytać proste informacje z mapy historycznej, posługując się legendą,
- zna podstawowy podział źródeł historycznych,
- rozumie podstawowe pojęcia związane z rodziną,

- rozumie w jakim celu ludzie tworzyli legendy,
- z pomocą nauczyciela wskazuje położenie głównych regionów Polski oraz regionu w którym mieszka,
- zna oficjalną nazwę państwa polskiego i wymienia polskie symbole państwowe,
- wie, w jakim przedziale czasowym trwała starożytność,
- wyjaśnia, na czym polega koczowniczy i osiadły tryb życia,
- z pomocą nauczyciela wskazuje na mapie obszar Żyznego Półksiężycza, starożytnego Egiptu, starożytnej Grecji i Imperium Rzymskiego oraz zasięg cywilizacji greckiej i rzymskiej,
- podaje podstawowe informacje na temat społeczeństwa Egiptu, Aten i Rzymu,
- rozumie różnicę między politeizmem a monoteizmem,
- wyjaśnia zasady działania demokracji ateńskiej i republiki rzymskiej,
- wymienia dyscypliny sportowe starożytnych igrzysk olimpijskich,
- wyjaśnia okoliczności, w jakich doszło do powstania chrześcijaństwa.

3. Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- zna cyfry rzymskie i potrafi samodzielnie ustalić wiek wydarzenia na podstawie daty rocznej,
- samodzielnie porządkuje chronologicznie wydarzenia z wykorzystaniem osi,
- potrafi samodzielnie korzystać z mapy historycznej i wykonuje proste polecenia (wskaz),
- identyfikuje symbole używane na mapach historycznych,
- podaje przykłady źródeł historycznych,
- wie, w jaki sposób skonstruować drzewo genealogiczne,
- opowiada legendę o Lechu, Czechu i Rusie,
- rozumie, w jakim celu powstały legendy,
- wymienia przykładowe zwyczaje, obrzędy i tradycje,
- wymienia symbole Unii Europejskiej,
- wymienia zajęcia ludzi żyjących w starszej i młodszej epoce kamienia,
- wymienia skutki przyjęcia przez ludzi osiadłego trybu życia,
- wyjaśnia znaczenie Nilu dla powstania cywilizacji egipskiej,
- wyjaśnia, w jaki sposób powstawały piramidy,
- podaje epokę, w której istniały: państwo egipskie, demokracja ateńska i czasy Peryklesa oraz państwo rzymskie,
- wymienia główne osiągnięcia cywilizacji egipskiej, greckiej i rzymskiej, które mają wpływ na współczesną Europę,
- zna postaci związane z rozwojem demokracji ateńskiej oraz z upadkiem republiki rzymskiej i powstaniem cesarstwa,

- wyjaśnia zasady działania cesarstwa rzymskiego,
- wymienia sposoby wykorzystania niewolników w starożytnym Rzymie,
- wyjaśnia przyczyny i wymienia metody prześladowania pierwszych chrześcijan, wyjaśnia przyczyny rozwoju chrześcijaństwa mimo prześladowań.

4. Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- wyjaśnia, w jakim celu poznajemy historię,
- rozumie różnice wynikające z datowania w okresie n.e. i p.n.e.,
- potrafi wyciągać samodzielne wnioski z analizy informacji znajdujących się na mapie historycznej,
- podejmuje próby samodzielnego odczytania informacji ze źródła historycznego,
- dostrzega znaczenie pamiątek historycznych jako źródeł historycznych,
- wyjaśnia, kim jest człowiek zasłużony i wymienia sposoby, za pomocą których się go upamiętnia,
- oddziela fakty od elementów fikcyjnych w legendzie,
- charakteryzuje poszczególne regiony Polski,
- podaje informacje na temat hymnu Unii Europejskiej,
- przedstawia różne sposoby obchodzenia świąt państwowych,
- zaznacza na osi czasu czas trwania starszej i młodszej epoki kamienia,
- rozumie charakter i znaczenie zmian, do jakich doszło w młodszej epoce kamienia,
- omawia położenie geograficzne i warunki naturalne Egiptu, Grecji i Rzymu,
- charakteryzuje społeczeństwa starożytnego Egiptu, Aten i Rzymu,
- dostrzega znaczenie pisma dla rozwoju cywilizacji (na przykładzie Egiptu),
- charakteryzuje mitologię grecką,
- opisuje wygląd starożytnego teatru greckiego, rzymskiego amfiteatru i rzymskich term,
- omawia działalność Jezusa Chrystusa,
- wyjaśnia przyczyny konfliktu między Jezusem a żydowskimi przywódcami religijnymi.

5. Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- dostrzega związki między faktami i wydarzeniami historycznymi,
- opisuje proces zmian w przestrzeni,
- rozumie, czym jest wiarygodność źródła i w jaki sposób się ją ustala,
- odczytuje informacje z pamiątek rodzinnych,
- zna podstawowe fakty dotyczące historii rodzinnej miejscowości,
- wyjaśnia znaczenie zwyczajów, obrzędów i tradycji dla ludzi i dla budowania wspólnoty,
- rozumie w jakim celu obchodzi się święta państwowe,

- omawia kontekst historyczny wybranych świąt państwowych,
- omawia warunki panujące w Europie w okresie zlodowacenia,
- opisuje wygląd pierwszych wsi,
- uzasadnia słuszność postawionych twierdzeń,
- wyjaśnia, jak doszło do powstania państwa egipskiego,
- charakteryzuje warunki życia ludzi w starszej i młodszej epoce kamienia, omawia warunki życia mieszkańców starożytnego Egiptu i starożytnego Rzymu,
- przedstawia wyobrażenia Egipcjan na temat życia pozagrobowego, charakteryzuje najważniejszych bogów greckich, wymienia najważniejsze informacje na temat wierzeń Żydów,
- omawia edukację ateńskich chłopców i dziewcząt oraz działanie szkoły rzymskiej,
- wskazuje podobieństwa i różnice między demokracją ateńską a współczesną, podobieństwa i różnice między starożytnymi a współczesnymi igrzyskami,
- charakteryzuje dokonania starożytnych Greków w dziedzinie rzeźby,
- omawia organizację i przebieg starożytnych igrzysk olimpijskich,
- opisuje okoliczności powstania teatru greckiego,
- przedstawia okoliczności upadku republiki rzymskiej i powstania cesarstwa,
- ocenia rozrywki starożytnych Rzymian.

6. Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- wyciąga wnioski z analizy materiałów źródłowych,
- dostrzega rolę źródeł historycznych w odtwarzaniu historii,
- opisuje różne sposoby mierzenia czasu,
- tworzy drzewo genealogiczne,
- zna legendy związane z rodzinną miejscowością,
- omawia dzieje wybranego zabytku,
- wyjaśnia, jakie korzyści wynikają z członkostwa w Unii Europejskiej,
- omawia wpływ cywilizacji egipskiej, greckiej i rzymskiej oraz chrześcijaństwa na współczesną Europę,
- opisuje wygląd starożytnych Aten, starożytnej Olimpii,
- charakteryzuje dokonania starożytnych Greków w dziedzinie filozofii,
- wyjaśnia przebieg oblężenia rzymskiego miasta,
- omawia rozwój chrześcijaństwa w starożytności,
- rozumie znaczenie uznania chrześcijaństwa za religię panującą w Imperium Rzymskim,
- tworzy samodzielnie wypowiedzi o przeszłości,
- pracuje w grupie w celu wykonania określonych zadań.